

SCHOOLTRAJECT INSPIREREND BURGERSCHAP EN BIG QUESTIONS

SCHOOLINFO

School: 't Saam, Campus Cardijn

Adres: Cardijnlaan 2, 8600 Diksmuide

Coördinator: Bart Laleman (directeur), Sabrina Stragier (leerkracht godsdienst)

Medewerkers: Leerkrachten Sabrina Stragier en Hannelore D'Hiedt

Partners: Katholiek Onderwijs Vlaanderen

- Hanna Vandenbussche en Jurgen Viaene (projectmedewerkers)
- Annemie Laethem (schoolbegeleider West-Vlaanderen)
- Rik Depré (coördinator identiteit Bisdom Brugge) ifv wegwijzers vorming

Ondersteuning door Kruit, Expertisecentrum Inclusive Society (UCLL) en Katholiek Onderwijs Vlaanderen

PROJECTINFO

De doelgroep is voornamelijk de eerste graad van het secundair onderwijs (zowel A stroom als B stroom). In deze graad worden de leerlijnen tot inspirerende persoonsvorming tem de derde graad uitgezet. Identiteit en welbevinden vormt de rode draad doorheen deze verschillende projecten en initiatieven binnen de school. Deze thematiek wordt ook rechtstreeks gekoppeld aan de doelstellingen van het gemeenschappelijk funderend leerplan.

DOELSTELLINGEN

LEERPLANDOELLEN EN BIG QUESTIONS

De leerlingen gaan bewust en zorgzaam om met zichzelf

- Hoe kijk ik naar mezelf?
- Wat geeft zin aan mijn leven?
- Hoe kan ik mijn emotionele kwetsbaarheid verwoorden of uitdrukken op school?
- Hoe ga ik om met verslaving?
- Waarom vind ik het soms moeilijk om hulp te vragen aan anderen?
- Hoe kan ik actief participeren in schoolse situaties en daarbuiten?
- Hoe kan ik van de samenleving een betere plaats maken?

De leerlingen gaan bewust en zorgzaam om met de ander

- Hoe kijk ik naar andere mensen?
- Waarom heb ik de neiging om anderen te snel te beoordelen?
- Hoe kan ik een oplossing tegen pesten bedenken?
- Kan ik begrijpen wat andere leerlingen belangrijk vinden?
- Waarom vind ik het belangrijk om samen te werken?
- Hoe kan ik leren om de andere respectvol te behandelen?
- Hoe kan ik met mijn medeleerlingen in dialoog gaan over mijn inspiratiebronnen?

De leerlingen nemen het eigen leren en de studieloopbaan in handen

- Hoe kan ik mijn talenten inzetten in opdrachten en activiteiten op school?
- Hoe weet ik welke inzichten of voorkeuren ik heb op het vlak van studiekeuze?
- Hoe leer ik mij voor te bereiden op een latere beroepskeuze?

PROJECTONTWERP: “GROEIEN MET VALLEN & OPSTAAN ...TOT...WIE JE BENT”

CONTEXT & CONCEPT

’T saam, een school die verbindt. ’T Saam, campus Cardijn, staat voor een schoolcultuur die inzet op leerlingenparticipatie en de groei van de persoon van de leerling op verschillende vlakken doorheen verbondenheid met sterke geïnspireerde impulsen vanuit leef – en leerzorg en pastoraal.

Deze leuze is onder meer zichtbaar in het schoolleven waar de relatie tot zichzelf en de ander centraal staat, en dit zowel in de kleine als in de grote dingen. En dit kan je opmerken aan de hand van erg veel verschillende zaken zoals een wekelijkse ‘feel good boodschap’ die zich in de nieuwsbrief naar de leerlingen bevindt.

Daarnaast is er ook een specifieke aandacht voor leerlingen die het moeilijker hebben: de school zet sterk in op een gelijke kansenbeleid en wil ook minder sterke leerlingen kansen bieden. Het schoolteam stelt verschillende doelstellingen rond de identiteit van haar leerlingen voorop zoals een positief zelfbeeld, zelfredzaamheid, het toepassen van de juiste leerstrategieën en het stimuleren van intrinsieke motivatie. Daarnaast is er ook een positieve waardering en een foutvriendelijke benadering van de leerlingen, zodat iedereen zich op school binnen een veilige context bevindt.

Daarnaast staat ook de bewuste relatie tot de ander centraal: om het socio-relationale aspect van de leerling te versterken, worden er onthaaldagen georganiseerd, inleefdagen bij sociale organisaties en in het nabijgelegen woonzorgcentrum, werelddagen rond geestelijke gezondheid, maar ook heel wat acties tegen pesten. Er is een sterke meter – en peterwerking die wordt voortgetrokken door de leerlingenraad). Daarnaast is er ook een leerlingenparlement die een belangrijke stem krijgt inzake verschillende thema’s zoals voeding, veiligheid, muziek en milieu. Hierbij komt nog dat de leerlingen ook samen aan heel wat gezamenlijke sportieve en culturele activiteiten deelnemen. Op de middag is er telkens een mogelijkheid voor de leerlingen om te voetballen en ook na schooltijd kunnen de leerlingen, die het financieel wat moeilijker hebben, aan extrascolaire activiteiten deelnemen. Ook kunst en cultuur krijgen een belangrijke plaats op deze school: stars@Cardijn, de toneelvoorstellingen, museumbezoeken, voorstellingen, bezoek aan tentoonstellingen, en de vakken PO waar de leerlingen hun creativiteit ten volle tot uitdrukking kunnen brengen.

OPBOUW EN FASES

De variëteit aan projecten op campus 't saam illustreren heel mooi hoe leerlingen werk maken van inspirerend burgerschap door het stimuleren van 'big questions'. Aan de hand van verschillende thema's zoals identiteit, welbevinden en groepsgevoel, reflecteren zij immers op kritisch-creatieve wijze over zichzelf, over de ander en over de maatschappij. In wat volgt beschrijven we, vanuit enkele concrete projecten, hoe via de methodiek van Big Questions werk gemaakt wordt van inspirerend burgerschap vanuit het gemeenschappelijk funderend leerplan.

De eerste fase was de schets van de beginsituatie. Bij het intakegesprek kwam naar boven dat deze school al decennialang heel sterk inzet op burgerschapsvorming. De insteek kwam dan ook overeen met de hamvraag: 'doen we de juiste dingen goed?' We brachten dus geen nieuwe projecten binnen in de school, maar vertrokken van bestaande initiatieven om die te verbinden met big questions waar identiteit en dialoog centraal stonden.

Big questions rond identiteit en welbevinden: projectdagen rond pesten en diversiteit

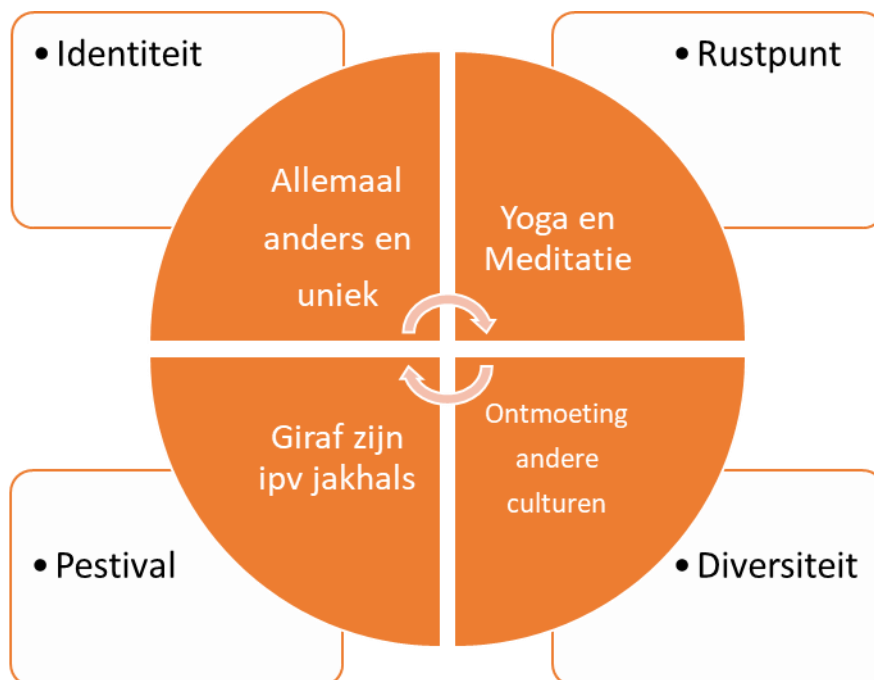
De leerlingen kwamen hierbij tot de volgende vragen:

Hoe kijk ik naar mezelf

Hoe kijk ik naar de ander?

Hoe ga ik om met pesten?

Hoe kijk ik naar een andere cultuur?

Tijdens de verschillende inleefdagen in de eerste graad stond de relatie tot zichzelf en de ander centraal. Leraren en leerlingen leerden met een open en kritische blik kijken naar verschillende vragen en problemen rond pesten, zelfzorg (kennismaking met yoga) en diversiteit. Hier werden verschillende initiatieven op touw gezet, zoals een filmnamiddag rond pesten gekoppeld aan verschillende werkvormen ('pestival') en een namiddag waar een leerlinge mocht spreken over haar ervaringen tijdens haar bouwkamp in Nepal. Zowel bij leerlingen als leraren, die met big questions rond identiteit werden geconfronteerd, riep dit inspirerende gedachten op. Hieronder kan je enkele getuigenissen lezen van leraren en leerlingen:

"Pestival in de namiddag is een sterk verhaal voor onze eerstejaars. Het werd gebracht door prachtcollega's die op een boeiende manier onze leerlingen meenemen in één facet van de "wijde" wereld waar ze stilletjes aan meer en meer worden in ondergedompeld" (leraar 1ste graad"

"Nog steeds glunderende gevoelens gaan mij achterna, ik die zo'n bangerik ben om voor een groep te spreken" (leerlinge die op bouwkamp ging en hierover uitleg mocht geven aan de eerste graad)

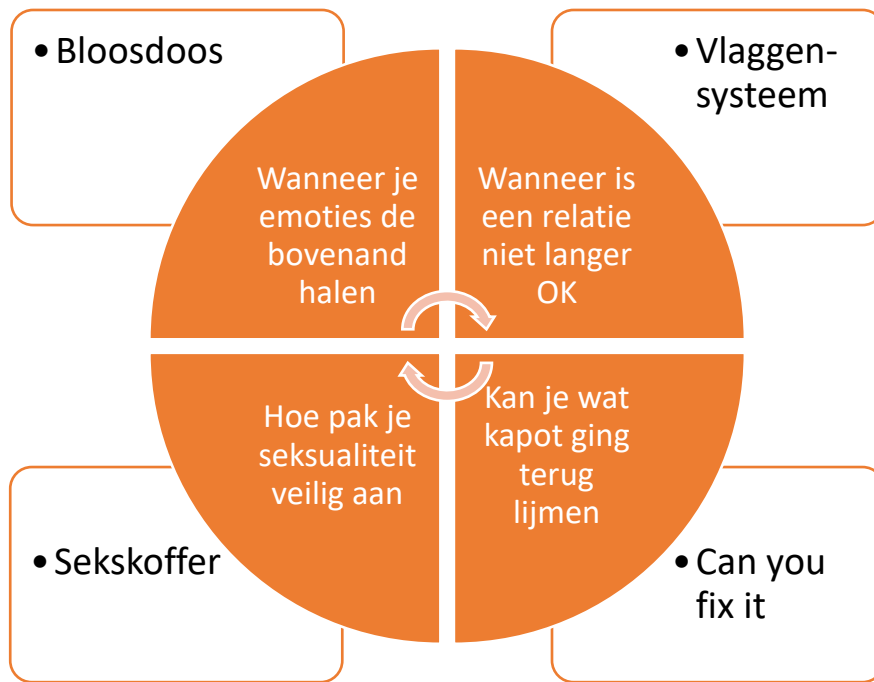
Big Questions rond seksualiteit en relaties: het project 'boem patat'

Hoe spreek ik over relaties en gevoelens?

Waarom is het moeilijk om over seks te spreken?

Hoe kan ik mijn gevoelens en gedachten rond seksualiteit verwoorden?

In dit project, voor de derdejaars leren leerlingen stilstaan bij vragen rond seksualiteit. Via allerhande werkvormen, zoals een 'bloosdoos', een 'vlaggensysteem' en een 'sekskoffer' leerden de leerlingen uit de tweede graad op een toegankelijke manier spreken over soms gevoelige thema's.

t

Big questions rond identiteit en inspiratiebronnen: levensbeschouwelijke initiatieven en bezinning

Hoe kijk ik naar de wereld en hoe verbind ik dit met mijn eigen inspiratiebronnen?

Hoe druk ik mijn gevoelens uit rond geloof?

Hoe leer ik oprecht en respectvol luisteren naar de ander?

Wie durft verdwalen, vindt nieuwe wegen. Deze leuze loopt als een rode draad doorheen de verschillende levensbeschouwelijke lessen en projecten die door 'T saam Campus Cardijn werden georganiseerd. In de eerste plaats maakt de school heel veel tijd en ruimte vrij voor zelfreflectie. Zo wordt er binnen de lessen godsdienst heel wat aandacht voor de gevoelswereld van de leerlingen besteed. Naast de novemberbezinning en de

vastenbezinning, organiseert de school ook een volledig weekend waar de leerlingen leren reflecteren over zichzelf vanuit hun inspiratiebronnen. Voor dit weekend, met de veelzeggende titel 'weg is weg – weekend', konden de leerlingen uit 4de, 5de en 6de BSO vrijwillig kiezen.

“Gasten, je moest ook mee geweest zijn. Dat weekend was... iets unieks”

Samen met de zusters van het Sint-Vincentius-a-Paulo deden leerlingen en leraren allerlei reflectie-oefeningen rond zingeving. Het ging niet louter om cognitieve reflectie-oefeningen: leerlingen leerden ook hun inspiratiebronnen tot uitdrukking te brengen via dans en zang, via een dialoogwandeling en via een kampvuur. Daarnaast leerden ze ook oprecht en open luisteren naar de ander, diepgaande vragen stellen, maar ook zelf antwoorden te zoeken op minder evidente vragen...

Volgende plannen die de verduurzaming van dit project zullen garanderen:

Sensibilisering naar leraren toe wat betreft inhoud en meerwaarde van Inspirerend Burgerschap.

De verdere planmatige verankering van initiatieven aan de hand van het funderend leerplan en de hieraan gekoppelde leerplandoelen binnen de verschillende vakken door het schoolteam in een uniform format.